

Ukraina grozi wstrzymaniem spłaty zadłużenia zagranicznego

Tadeusz Iwański

19 maja Rada Najwyższa Ukrainy uchwaliła ustawę o szczególnym trybie czynności prawnych dotyczących długu państwowego i gwarantowanego przez państwo oraz długów władz lokalnych. Dokument daje rządowi możliwość wstrzymania wypłat zewnętrznym kredytodawcom z tytułu kredytów oraz posiadanych przez nich ukraińskich obligacji. Decyzja musi być każdorazowo podjęta przez rząd lub władze lokalne wobec konkretnego instrumentu finansowego. Przedstawiając ustawę premier Arsenij Jaceniuk zwrócił się do kredytodawców, by pomogli „nie słowem, a dolarem, a dokładnie miliardem” oraz stwierdził, że Ukraina chce spłacić swoje długi, ale na własnych warunkach. Już po głosowaniu Jurij Łucenko, przewodniczący koalicyjnej frakcji Blok Petra Poroszenki, zagroził, że w przypadku fiaska negocjacji z kredytodawcami, Ukraina ogłosi techniczne bankructwo.

Komentarz

- Ministerstwo Finansów Ukrainy od kwietnia prowadzi rozmowy z prywatnymi zachodnimi kredytodawcami w sprawie restrukturyzacji 15,3 mld USD długu, jednak nie przynoszą one rozstrzygnięcia. Proces ten jest nieprzejrzysty m.in. ze względu na brak informacji o składzie komitetu posiadaczy ukraińskich obligacji (poza amerykańskim funduszem Franklin Tempelton). Kijów domaga się nie tylko przedłużenia terminu spłaty i obniżenia stawki oprocentowania, ale również umorzenia części zadłużenia. Kredytodawcy gotowi są zgodzić się jedynie na pierwszy postulat, co spotyka się z ostrą krytyką Kijowa, zarzucającego właścicielom ukraińskich obligacji niekonstruktywne stanowisko.
- Ustawę należy traktować jako element nacisku na zewnętrznych kredytodawców Ukrainy, by zgodzili się na restrukturyzację i częściowe umorzenie długów. Błyskawiczny tryb procedowania ustawy – tego samego dnia została ona zatwierdzona przez rząd oraz przyjęta przez parlament od razu w obydwu czytaniach – wynika z konieczności zakończenia negocjacji z kredytodawcami już w czerwcu. Pod koniec tego miesiąca Rada Dyrektorów MFW podejmie bowiem decyzję w sprawie wypłaty Ukrainie drugiej transzy kredytu: 2,5 mld z łącznej sumy 17,5 mld USD. Zawarta w lutym br. umowa kredytowa między Ukrainą i MFW zakłada wcześniejsze rozwiązanie problemu obsługi przez Ukrainę dotychczasowych zobowiązań.
- Fatalna sytuacja ukraińskich finansów publicznych w znacznym stopniu wynika z wysokich kosztów obsługi zadłużenia. W br. wyniosą one 9 mld USD, czyli 5% PKB (co

równa się połączonym wydatkom na obronę i ochronę porządku publicznego), zaś w ciągu czterech lat suma zadłużenia do spłacenia oceniana jest na 30 mld USD. Zgodnie z ustawą, decyzja o wstrzymaniu spłaty może być podjęta wobec obligacji wyemitowanych przez ukraiński rząd w latach 2005–2013 oraz papierów dłużnych i kredytów zaciągniętych przez ukraińskie przedsiębiorstwa państwowe. Oznacza to, że rząd może ją zastosować wobec 3 mld USD z tytułu wykupionych przez Rosję w grudniu 2013 roku dwuletnich obligacji zaciągniętych przez administrację Wiktora Janukowycza. Władze Rosji wielokrotnie powtarzały, że nie zgodzą się na renegocjacje warunków spłaty.